GRAFIKANING KELIB CHIQISH TARIXI VA RIVOJLANISHI

Yakubova MunisaShovkat qizi
Kamoliddin Behzod nomidagi
milliy rassomlik va dizayn instituti 17.00.04-Tasviriy
va amaliy san’at nazariyasi yo’nalishi 2-bosqich doktaranti

Annotatsiya "Eskiz" ammo gravyurada vaziyat boshqacha edi-bu turli xil grafikalar Guttenbergning bosma inqilobi tufayli Evropada eng keng tarqaldi (texnikaning o'zi VI asrda Xitoyda ksilografiya shaklida paydo bo'lgan va 1440-yillarda Shveytsariya yoki Germaniyaning janubida metallga Gravyuralar paydo bo'lgan).

Kalit so’zlar: Metall, grafyura, seriya, eskiz, priktografiya

Аннотация: "Набросок", однако в гравюре дело обстояло иначе - эта разнообразная графика получила наибольшее распространение в Европе благодаря печатной революции Гуттенберга (сама техника появилась в виде ксилографии в Китае в VI в., а в 1440-х гг. на металле появились в Швейцарии или на юге Германии).

Ключевые слова: *Металл, гравюра, серия, эскиз, прикто́графия*

Annotation: "Sketch", however, the situation was different in engraving - these various graphics became the most widespread in Europe thanks to Guttenberg's printing revolution (the technique itself appeared in the form of xylography in China in the 6th century, and in the 1440s, engravings on metal appeared in Switzerland or the south of Germany) .

Keywords: Metal, engraving, series, sketch, printography

Grafika uning mohiyati, turlari va tarixi haqida gapirar ekanmiz, grafikda ranglar ham qo'llanilishi mumkin, ammo u yordamchi vizual vosita hisoblanadi. Rassomlardan farqli o'laroq, grafika ustalari bitta rang bilan ishlashlari mumkin (masalan, siyoh yoki qalam yordamida), shu bilan birga nafaqat tekis, balki hajmli tasvirlarni ham yaratishlari mumkin. Grafika bu qadimgi yunoncha "grafo" so'zidan kelib chiqqan atama bo'lib, "yozish, chizish" degan ma'noni anglatadi.

Rembrandtning "Uch daraxt" grafika asari badiiy uslubning lakonikligi va tasvirlarning sig'imi bilan ajralib turgan. Grafika turlari, tasnifi grafik asarlarning ikkita asosiy tasnifi mavjud: tasvirni yaratish usuli va funksiyasi bo'yicha, birinchi yondashuvga ko'ra, u ikkita katta guruhga bo'linadi — asar va bosma. Ammo XX-XXI asrlarda sodir bo'lgan kompyuter-axborot inqilobi tufayli bu yondashuv eskirgan va tasnifni kengaytirish kerak bo’lgan. Rassom tomonidan yaratilgan bosma shakl asosidagi asarlarni istalgan miqdorda tasvirlarni yaratishga imkon bergan. Bosma ommaviy axborot vositalariga o'tkazishni talab qilmaydigan va nusxa ko'chirish uchun deyarli jismoniy cheklovlarga ega bo'lmagan, kompyuter grafikasi lekin mualliflik huquqidan kelib chiqadigan qonuniy cheklovlar mavjud bo’lgan.

Leonardo da Vinchining "Turin avtoportreti" asarining qizig'i shundaki, XIX asrning oxirigacha asar grafik san'atga tegishli emas edi — u faqat asar uchun tayyorgarlik materiali deb hisoblangan (ya'ni kontseptsiyani eskizlarga qisqartirgan). Faqatgina XX asrda bu atama illyustratsiyalar, karikaturalar, asarlar yaratish ishlarini ham qamrab olgan. Kompyuter grafika paydo bo'lganda grafika alohida kichik tur sifatida ajratilgan. Grafik ishlarning funktsiyalari

bo'yicha tasnifni ko'rib chiqsak, u mustaqil san'at asari bo'lgan dastgoh asarlari o'z ichiga oladi. Grafik rassomlar, boshqa rassomlar singari, turli janrlarda ishlashgan masalan: portretlar, landshaftlar, kundalik sahnalar, natyurmortlar, tarixiy va mifologik sahnalarni yaratadilar va yalang'och asarlarni chizganlar. Boris Kustodiyev. "Yotgan model" asari turli xil bosma nashrlar va boshqa nashrlarni o'z ichiga qamrab olgan bosma nashr. Gravyura, o'z navbatida, ikkita katta guruhga bo'linadi — yog'ochda (ya'ni ksilografiya) va metallda (ular orasida metallni kislotalar bilan tuzlashni nazarda tutuvchi o'yma texnikasi alohida ajralib turgan). Shuningdek, monotip, litografiya, ekran bosib chiqarish, ipakka bosib chiqarish ham bosma nashrga tegishli bo'lgan.

Grafikada Tomast Nast reklama va sanoatga bo'lgan qiziqishi, belgilar va boshqa reklama vositalarini (bukletlar, varaqalar,) ishlab chiqishni o'z ichiga olgan. Shuningdek, unga identifikatsiya (korporativ identifikatsiyani ishlab chiqish) biriktirilgan. Sanoat banknotalar, pochta markalari, qadoqlarni yaratishni o'z ichiga olgan. Ko'pincha reklama va sanoat vazifalari bir- biriga mos keladi masalan, mahsulot uchun qadoqlash dizaynini yaratishda. Plakat (shu jumladan plakatlar), garchi uni reklama deb ham atash mumkin. Grafika. Henri De Tuluza-Lotrek. "May Milton" deb nomlangan. (Plakat) yozuv grafikasi. Bu xattotlik-chiroyli yozish mahorati, epigrafiya-qattiq materiallarga yozuvlar yozish, shriftlarni ishlab chiqish. Veb-saytlarni, mobil ilovalarni loyihalash, ichki dizayn uchun 3D vizualizatsiyalarni ishlab chiqishni o'z ichiga olgan kompyuter. Ushbu soha asosan reklama sohasi bilan kesishadi. KADAM grafika tarixi chizmachilik tasviriy san'atning eng qadimiy turidir. Grafika qadimiy rasm: bu insoniyatning birinchi rassomlarining tosh rasmlarini o'z ichiga oladi. Keyin g'or rasmlari g'or devorlaridan idish-tovoq, papirus, pergament, qog'ozga ko'chib o'tdi (u miloddan avvalgi II asrda Xitoyda ixtiro qilingan). Uning asosida piktografiya paydo bo'ldi-yozuvning kashshofi, keyin ierogliflar paydo bo'ldi (asta-sekin ular tobora mavhum bo'lib qoldi). Biz grafik tasvirlarni turli xil xalqlarda — inkadan tortib avstraliyalik aborigenlarga, barcha qit'alarda (Antarktidadan tashqari) uchratamiz. Grafika. "Chauvet g'oridagi tuyoqlilar va karkidonlar" Evropada Uyg'onish davrida rasmning rivojlanishi bilan rasm soyaga o'tdi va ko'plab ustalar tomonidan rasm rasmlari uchun eskiz bazasi sifatida qabul qilindi. Shunga qaramay, ushbu san'at turida o'lmas shon — sharafga ega bo'lgan mustaqil asarlar yaratildi-masalan, Leonardo da Vinchining "Vitruvian odam" (Leonardo di ser Piero da Vinchi). Grafika. Leonardo da Vinchi. "Vitruvian odam" va Mikelanjelo odatda rasmni shunchalik qadrladiki, uni yagona san'at deb atadi. Va u boshqa san'atlarni undan kelib chiqqan deb hisoblagan. Grafika. Mikelanjelo. "Eskiz" ammo gravyurada vaziyat boshqacha edi-bu turli xil grafikalar Guttenbergning bosma inqilobi tufayli Evropada eng keng tarqaldi (texnikaning o'zi VI asrda Xitoyda ksilografiya shaklida paydo bo'lgan va 1440-yillarda Shveytsariya yoki Germaniyaning janubida metallga Gravyuralar paydo bo'lgan). XVI-XVIII asrlarda ushbu texnikada ko'plab durdonalar yaratilgan. Grafika. Fransisko Goya. "Nima uchun?"("Urush ofatlari" o'yma seriyasi, 36-varaq) rokoko davrida pastel mashhur bo'lib, u ham grafik texnikaga tegishli. Va 18-19-asrlarning boshlarida akvarel mustaqil bo'lib, unda grafika va rasmning xususiyatlari birlashtirilgan. Grafika. Mixail Vrubel. "Gullar". (Akvarel) KADAM taniqli grafik rassomlar dunyodagi eng buyuk gravyurachilar va grafik rassomlardan biri nemis Uyg'onish davri dahosi Albrecht Dürer (Albrecht Dürer) hisoblanadi. Uning ijodida grafika muhim o'rin tutgan. Magistrning taniqli durdonalari orasida "Apokalipsis" gravyuralari seriyasi, akvarel "quyon", sirli "melanxoliya"mavjud. Grafika. Albrext Dürer Tomonidan. "Apokalipsisning to'rtta chavandozi" Dyurerning ishi zarbaning zargarlik buyumlari aniqligi bilan ajralib turadi, bu ajoyib plastika bilan birlashtirilgan. Grafika. Albrext Dürer Tomonidan. "Quyon" boshqa taniqli ijodkorlar grafik texnikada ajoyib narsalarni yaratdilar. Xarakterli misollar:" Turin avtoportreti"," Angiari jangi "va allaqachon aytib o'tilgan Leonardo Vinchining" Vitruvian odami " (Leonardo di ser Piero da Vinchi);

Mikelanjelo Buonarrotining ifodali portretlari va beqiyos anatomik rasmlari (Michelangelo di Buonarroti); Rembrandt Harmens van Rijnning tungi o'ymalari (Rembrandt Harmenszoon van Rijn), bu graverlar oldida chiaroscuro uchun eng keng imkoniyatlarni ochib berdi; Fransisko goyaning (Fransisko Xose de Goya y Lucientes) qorong'u, qoralovchi, grotesk naqshlari; Gustav Dorening (Pol Gustave Doré) Charlz Perrotning ertaklariga, "ilohiy komediya", "ilohiy komediya", " Gargantua va Pantagruel " deb nomlangan. Grafika. Gustav Dore Tomonidan. "Odam yeyuvchi gigant "(Charlz Perroning" barmoq bilan bola " ertakiga illyustratsiya) yaponiyalik grafika ustalari-go'zallar Utamaro Kitagava, landshaft ustalari Utagava Xirosige va Katsushiki Xokusayning asarlari dunyo miqyosida tan olingan. Grafika. Utamaro Kitagava. "Uchta mashhur go'zallik" (gravyura) endi eski ustalarning gravyuralari ham, eskizlari ham kollektsionerlar tomonidan yuqori baholanadi. Veryimportantlot veb-saytining onlayn auktsionlarida ko'p narsalarni kuzatib borish orqali siz o'zingizning oilaviy qiymatingiz yoki investitsiyangizga aylanishi mumkin bo'lgan noyob asarlarni sotib olishingiz mumkin. To'plamingizni zamonaviy grafik rassomlarning asarlari bilan to'ldirish mumkin, ular bilan veryimportantlot funktsiyasidan foydalanib bog'lanishingiz mumkin. Bu narsalar zamonaviy interyerlarda qiziqarli ko'rinadi va eng muhimi, narx oshadi.

WORDLY KNOWLEDGE